

Чичильницька Н.С.

навчальний майстер,

Криворізький державний педагогічний університет

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТЕОРЕТИЧНОГО І ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

У своїй професійній діяльності сучасний кваліфікований робітник дедалі частіше стикається з необхідністю здійснювати продуктивні дії в умовах, які постійно змінюються. Виникає потреба пошуку науково-технічної інформації, аналізу і вибору шляхів найраціональнішого розв'язання технічних проблем. На сучасному етапі розвитку виробництва рухливість трудових функцій робітника забезпечується переважно творчими складовими професійної діяльності. Це впливає на мету і зміст професійної підготовки учнів, яка повинна якнайповніше відповідати змістові, рівню і характеру індустріальної праці.

Серед проблем, які виникають у зв'язку з цим, важливе місце посідає взаємозв'язок теоретичного та виробничого навчання. Сучасний підхід до організації, змісту і методики проведення загальноосвітньої та професійної підготовки в ПТНЗ, який ґрунтується на реалізації зв'язку загальноосвітніх предметів з предметами загальнотехнічного циклу, спеціальними предметами і виробничим навчанням, має стати фундаментом для оволодіння учнями основами наук, досягненнями науки і техніки, передовим досвідом. На цій основі і повинна ґрунтуватися система підготовки робітничих кадрів.

Професійно-технічна освіта поєднує теоретичне і виробниче навчання, яке відбувається паралельно. Теоретичне навчання спрямоване на засвоєння учнями системи знань у галузі гуманітарних, загальнотехнічних і спеціальних дисциплін, необхідних для свідомого і ефективного виконання робіт, передбачених для певної професії і кваліфікації. Виробниче навчання на основі теоретичних знань формує у людини трудові навички і вміння, необхідні для виконання роботи з конкретної робітничої професії на рівні відповідної кваліфікації з належною продуктивністю праці. Оволодіти робітничою професією – значить навчитися виконувати всі типові для неї роботи з необхідною точністю та у встановлені норми часу.

Взаємозв'язок теоретичного і виробничого навчання має спрямовуватися на розвиток в учнів свідомого ставлення до навчання, прагнення до підвищення рівня своїх знань, удосконалення навиків, оволодіння передовими методами праці. Важливою умовою ефективності виробничого навчання майстра є його особистий приклад, ділова кваліфікація, глибоке знання справи, моральні якості, сувора вимогливість до себе, доброзичливе ставлення до учнів, тактовність, невимушеність поведінки. Важливим в роботі є врахування принципів теоретичного і виробничого навчання. Взаємозв'язок майстра виробничого навчання та вчителя дисциплін допомагає спрямовувати свою педагогічну діяльність, визначати цілісну виховну систему. Спільна робота майстрів та вчителів з навчання учнів може здійснюватись ефективно лише за наявності між ними взаємозв'язку [1, с. 125-130; 2].

З вище викладеного нам стає зрозумілим, що у сучасних умовах виникає якісно нова вимога до робочої сили – вимога професійної мобільності, тобто здатності оволодівати технічними новинками і новими спеціальностями. Від робітника вимагають більше знань, ускладняється його виробничий досвід, оскільки доводиться обслуговувати не одну, а нерідко цілу систему машин. Процес удосконалення організації, змісту і структури навчання в ПТНЗ триває, і найважливішою ланкою його є реалізація поєднання теорії і практики.

Важливою передумовою посилення уваги до здійснення взаємозв'язку теорії і практики є також зміни в характері праці робітників. Широке впровадження технічних засобів у трудову діяльність людини привело до зміни праці робітників, висунення підвищених вимог до їх теоретичних знань і практичних навичок. Наприклад, при вивченні нових виробничих технологій зварювання появились нові сучасні матеріали, які потребують знання їх властивостей.

Успіх значною мірою залежить від ділових якостей викладачів та майстрів виробничого навчання, від рівня розуміння ними необхідності систематичного, ділового контакту з педагогами. Лише в єдиному комплексі професійної підготовки, при реалізації взаємозв'язку у вивченні теоретичних дисциплін і тем виробничого навчання майбутні робітники можуть здобути міцні знання, навички і вмінні.

У сучасних умовах виникає якісно нова вимога до робочої сили – вимога професійної мобільності, тобто здатності оволодівати технічними новинками і новими спеціальностями. Від робітника вимагають більше знань, ускладняється його виробничий досвід, оскільки доводиться обслуговувати не одну, а нерідко цілу систему машин. Процес удосконалення організації, змісту і структури навчання в ПТНЗ триває, і найважливішою ланкою його є реалізація поєднання теорії і практики.

Список використаних джерел:

1. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: Навч.-метод. посібник / Н.Г. Ничкало, В.О. Зайчук, Н.М. Розенберг та ін.: За ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 1994. – 334 с.
2. Професійна педагогіка / Красильникова Г В. [Електронний ресурс]. – URL:http://lubbook.net/book_303.html.